

MILJØGODKENDELSE

af husdyrbruget på Præsteengvej 2, 7323 Give

Efter § 12, stk. 2, i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

28. marts 2017

Indhold

Datablad	3
Resume	4
Afgørelse	5
Vilkår	6
Generelle forhold	6
Anlæg	6
Indretning og drift	6
Lugt, belysning, støj, støv og skadedyr	7
Affald, olie og kemikalier	7
Spildevand	8
Dokumentation og egenkontrol	8
Driftsophør	8
Vurdering	9
Generelt	9
Tidligere godkendelse	9
Anlæg	10
Stalde og opbevaringslagre	10
Afstandskrav	11
Gødningsopbevaring og -håndtering	11
Spildevand	12
Ammoniak	13
Lugt	16
Belysning, støj, støv og skadedyr	18
Affald, olie og kemikalier	18
Transport	19
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	20
Landskabelige hensyn	22
Ophør	22
Alternativer	22
Samlet vurdering	23
Offentlighed og klagevejledning	23

Bilag:

- Bilag 1: Ansøgers miljøtekniske beskrivelse.
- Bilag 2: Situationsplan.
- Bilag 3: Beskyttet natur.
- Bilag 4: Natura 2000-områder.
- Bilag 5: Overfladevand
- Bilag 6: Situationsplan med gårdbiogasanlæg.

Datablad

Husdyrbrugets adresse	Præsteengvej 2 7323 Give
Virksomhed husdyrproduktion	Kobberbølgaard I/S Kobberbølvej 33 7183 Randbøl
CVR nr. husdyrproduktion	33286708
Ejer af ejendommen	Søren Søndergaard Kobberbølvej 33 7183 Randbøl
Virksomhed markdrift	Baldershave I/S Førstballevej 45 7321 Gadbjerg
CVR.nr. markdrift	33286694
Driftsansvarlig for husdyrproduktion	Kobberbølgaard I/S Kobberbølvej 33 7183 Randbøl
Tlf.	20487713
Mail	soren@baldershave.dk
Tidligere afgørelser	Miljøgodkendelse 26. februar 1990 Revurdering 5. oktober 2004
Denne afgørelse	Miljøgodkendelse – godkendelse af udvidelse af produktion til 303,09 DE – 28. marts 2017 (skema 91.840 - version 3)

Resume

Kobberbølgaard I/S har søgt om godkendelse i forbindelse med udvidelse af smågrise- og slagtesvineproduktionen på Præsteengvej 2, 7323 Give. Udvidelsen sker i eksisterende stalde.

Ansøgningen er indsendt til Vejle Kommune gennem Miljøstyrelsens ansøgningssystem den 22. september 2016.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget i henhold til de gældende regler¹.

Der er også søgt om etablering af et gårdbiogasanlæg på Præsteengvej 2. Biogasanlægget er en biaktivitet, som kræver miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven på baggrund af en forudgående VVM-sagsbehandling. Gårdbiogasanlæggets påvirkninger af miljøet er inddraget ved den samlede vurdering af miljøpåvirkningen fra husdyrbruget.

Miljøgodkendelsen er baseret på en række vilkår. Disse vilkår følger af Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug¹ og tilhørende bekendtgørelse samt anden lovgivning.

Miljøgodkendelsen af husdyrproduktionen på Præsteengvej 2 er særligt kendetegnet ved:

- Dyreholdet udvides fra 214,58 til 303,09 DE.
- Anlæggets påvirkning af omgivelserne med ammoniak vil ikke være væsentlig, da projektet lever op til kravene vedrørende deposition for kategori 1, 2 og 3 natur. Desuden overholder udvidelsen det generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen.
- Lugtgeneafstand fra anlægget er beregnet til 62,29 m for omkringliggende enkeltboliger, og nærmeste enkeltbolig ligger reelt 249,66 m væk. Heller ikke for nærmeste omkringboende i samlet bebyggelse og byzone er der risiko for væsentlige lugtgener.
- Anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT) i projektet er tilstrækkelig på grund af det valgte staldsystem og fordi andelen af fosfor i foderet til slagtesvin reduceres fra normen på 4,80 til 4,68 gr. fosfor pr. foderenhed(FE).

Det er Vejle Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget vil blive drevet på en måde, som ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesloven) med senere ændringer.

Udkastet til afgørelsen har været i høring hos berørte naboer og parter. Høringen gav anledning til bemærkninger fra en nabo, som ejer en skovejendom i nærheden af Præsteengvej 2. Bemærkningerne vedrørte lugt, ammoniakpåvirkning og støj. Bemærkningerne er vurderet, men har ikke givet anledning til ændringer i miljøgodkendelsen af husdyrbruget. Den endelige afgørelse er derfor ikke ændret i forhold til udkastet, som blev sendt i høring.

I den endelige miljøgodkendelse er beskrivelse og vilkår vedr. udbringningsarealer udgået, idet kommunen efter 2. marts 2017 ikke kan stille vilkår vedr. arealer.

Afgørelse

Vejle Kommune meddeler hermed godkendelse til husdyrbruget på ejendommen Præsteengvej 2, 7323 Give, matr.nr. 3 a Lindeballe By, Lindeballe, drevet under CVR.nr. 33286708.

Miljøgodkendelsen omfatter produktionen og anlægget.

Godkendelsen er betinget af en række vilkår, som kan findes i det følgende. Endvidere indgår oplysninger i ansøgers miljøtekniske beskrivelse (bilag 1) og ansøgning indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk som forudsætning for godkendelsen.

Med denne godkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Det vil sige indtil den 28. marts 2025. Vilkårene kan dog ændres efter reglerne i Husdyrgodkendelseslovens kapitel 4.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering, jf. § 17 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen². Den første revurdering foretages efter 8 år.

Miljøgodkendelsen fra 2004 falder bort, når denne miljøgodkendelse efter § 12 stk. 2 i husdyrbrugsloven er trådt i kraft, det vil sige, når miljøgodkendelsen er er meddelt og taget i brug.

² Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Ifølge ikrafttrædelses- og overgangsreglerne i bekendtgørelsen behandles sagen efter reglerne i Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, idet ansøgningen er indsendt inden 2. marts 2017.

Vilkår

Generelle forhold

1. Fristen for udnyttelse af denne godkendelse er 2 år fra godkendelsens dato. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden udløbet af denne frist.
2. Godkendelsen kan først udnyttes, når der er fremsendt dokumentation til Vejle Kommune om, at ejendommen Bredsten Landevej 66 ejes af Søren Søndergaard.
3. Driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal straks meldes til alarmcentralen tlf.: 112 og derefter straks til kommunen.

Anlæg

Indretning og drift

4. Ejendommen tillades drevet med et maksimalt dyrehold på 10.000 smågrise (7,1-31 kg) og 9.010 stk. slagtesvin (31-113 kg) årligt svarende til 303,09 dyreenheder (DE).
5. Antallet af udnyttede stipladser må ikke overskride 1.500 stipladser for smågrise og 2.282 stipladser for slagtesvin, jf. kortoversigt med staldafsnit og ansøgt dyrehold, se bilag 2.
6. Staldene skal være indrettet med staldsystemer, som angivet i tabel 1 i afsnittet "Stalde og opbevaringslagre" nedenfor.
7. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr, pr. slagtesvin gange det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 5.825 kg P/år.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{Kg P ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	9.010
Indgangsvægt (kg)	31
Afgangsvægt (kg)	113
FEsv pr. kg tilvækst	2,86
Gram fosfor pr. FEsv (g)	4,68
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,6466

Lugt, belysning, støj, støv og skadedyr

8. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne³ må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

9. På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelse skal desuden foretages på kommunens forlangende.

Affald, olie og kemikalier

10. Virksomhedens olie- og kemikalieoplag, herunder affald, skal til enhver tid opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand.

³ Støjbidraget måles bortset fra maksimalværdien som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) jf. Vejledning nr. 5 fra 1984 om ekstern støj fra virksomheder. Tallene i parentes angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Spildevand

11. Vask af maskiner og motordrevne køretøjer skal foregå på den indrettede vaskeplads.

Dokumentation og egenkontrol

12. Virksomheden skal efter anmodning fra kommunen ved en støjmåling dokumentere, at vilkår om støj er overholdt. Målingerne skal foretages i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning og retningslinjer på området. Tilsynsmyndigheden kan maksimalt kræve målinger en gang årligt.

13. Husdyrbruget skal opbevare dokumentation for nedenstående i mindst 5 år.

- Dyreholdets størrelse
- Følge- og indlægssedler samt eventuelle blandeforskrifter for mindst hver tredje måned for foder til slagtesvin
- Vandforbrug (med aflæsning hvert kvartal).
- Elforbrug (med aflæsning hver måned).

14. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig på husdyrbruget senest ved ibrugtagningen af miljøgodkendelsen. Planen skal være kendt af de ansatte.

Driftsophør

15. Ved eventuelt ophør af dyreholdet skal dette meddeles til Vejle Kommune.

16. Ved husdyrbrugets eventuelle ophør skal stalde m.v. rengøres og alle lagre af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Staldene skal fortsat vedligeholdes, og der skal udarbejdes en plan for anvendelse af stalde og øvrige produktionsbygninger.

Vurdering

Generelt

Husdyrbruget på Præsteengvej 2 udvides fra et dyrehold på 10.000 smågrise (8-30 kg) og 7.500 stk. slagtesvin (30-100 kg) til 10.000 smågrise (7,1-31 kg) og 9.010 stk. slagtesvin (31-113 kg) årligt. Dette svarer til en årlig produktion på 303,09 DE. Udvidelsen foregår i eksisterende bygninger.

Ejendommen ejes af Søren Søndergaard, Kobberbølvej 33, 7183 Randbøl. Produktionen ejes og drives af selskabet Kobberbølgaard I/S, Kobberbølvej 33, 7183 Randbøl med CVR.nr. 33286708.

Det registrerede dyrehold på ejendommen, som er udgangspunkt for ansøgningen om udvidelse, er 10.000 stk. smågrise (8-30 kg) og 7.500 stk. slagtesvin (30-100 kg).

Tidligere godkendelse

Husdyrbruget er omfattet af miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, senest revurderet og opdateret den 5. oktober 2004. Idet det ikke er muligt at adskille miljøpåvirkningen fra udvidelsen fra miljøpåvirkningen fra den eksisterende produktion, skal sagen behandles som en ny samlet godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 12. Miljøgodkendelsen fra 2004 bortfalder, når denne miljøgodkendelse efter § 12 stk. 2 i husdyrbrugsloven er trådt i kraft, det vil sige, når miljøgodkendelsen er er meddelt og taget i brug.

Gårdbiogasanlæg

Samtidig med ansøgning om udvidelse af produktionen søger Søren Søndergaard om miljøgodkendelse af et gårdbiogasanlæg på Præsteengvej 2, se bilag 6. Gårdbiogasanlægget kan tilføres op til 100 tons biomasse/dag. Biomassen kommer fra egne og omkringliggende landbrugsbedrifter og består overvejende af majsensilage, græsensilage og halm, som opbevares på anlæggets plansilo. Herudover tilføres vegetabilsk glycerin, dybstrøelse og kyllingemøg til biogasanlægget. Anlægget har en kapacitet på max. 36.500 tons biomasse pr. år.

Anlægget etableres i en særskilt virksomhed Enggaard Bioenergi P/S (CVR.nr. 38034235) med 2 ejere, Søren Søndergaard og Leif Søndergaard.

Vejle Kommune vurderer, at gårdbiogasanlægget er en biaktivitet på husdyrbruget. Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 3 stk. 3 og 5 skal der foretages en samtidig vurdering af alle forurenende aktiviteter på husdyrbruget. Gårdbiogasanlæggets påvirkninger af miljøet indgår således i forureningsvurderingen af husdyrbruget.

Vejle Kommune har screenet gårdbiogasanlægget inkl. udbringningsarealer efter VVM-reglerne. Resultatet af screeningen er, at gårdbiogasanlægget ikke er VVM-pligtigt. Miljøgodkendelse af gårdbiogasanlægget og tilladelse efter planlovens § 35 til opførelse af anlægget meddeles særskilt.

Anlæg

Stalde og opbevaringslagre

En oversigt med husdyrbrugets staldafsnit og opbevaringslagre efter udvidelsen ses nedenfor. Se desuden bilag 2.

Staldafsnit nr.	Dyretype	Antal årsdyr	Antal stipladser	Staldsystem/fodertilpasning
1	Slagtesvin (31-113 kg)	1.660	420	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv, reduceret fosfortildeling
2	Slagtesvin (31-113 kg)	1.660	420	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv, reduceret fosfortildeling
3	Smågrise (7,1-31 kg)	6.668	1.000	Toklimastald, delvis spaltegulv
4	Slagtesvin (31-113 kg)	3.130	792	Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv, reduceret fosfortildeling
5	Slagtesvin (31-113 kg)	2.560	650	Drænet gulv + spalter (33/67), reduceret fosfortildeling
6a	Smågrise (7,1-31 kg)	833	125	Toklimastald, delvis spaltegulv
6b	Smågrise (7,1-31 kg)	833	125	Toklimastald, delvis spaltegulv
6c	Smågrise (7,1-31 kg)	833	125	Toklimastald, delvis spaltegulv
6d	Smågrise (7,1-31 kg)	833	125	Toklimastald, delvis spaltegulv

Tabel 1: Staldafsnit efter udvidelsen.

Opbevaringslager nr.	Type	Overdækning	Kapacitet (tons)
1	Gyllebeholder		2.543
2	Gyllebeholder		2.543
3	Gyllekanaler		-
I alt			5.086

Tabel 2: Opbevaringslagre efter udvidelsen.

Der er stillet vilkår om dyreholdets størrelse, staldsystem i de enkelte staldafsnit, indhold af fosfor i foderet og udnyttelsesfrist for godkendelsen.

Afstandskrav

Afstandskravene til nabobeboelse, byzone mv. ifølge Husdyrgodkendelseslovens § 6 er overholdt. Se afstande og krav i tabellen nedenfor.

Område/anlæg	Afstand (m)	Afstandskrav (m)
Eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde (erhvervsområde ved Billund)	Ca. 4 km	50
Område i landzone udlagt i lokalplan til boligformål, blandet bolig eller offentlige formål med henblik på beboelse, rekreative formål og lignende (storparceller ved Lindeballe)	Ca. 1,6 km	50
Nabobeboelse	Ca. 230 m	50
Anlæg til ikke almene vandforsyning	> 25 m	25
Anlæg til almen vandforsyning	> 50 m	50
Vandløb, dræn og søer	> 15 m	15
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 m	15
Levnedsmiddelfabrik	>25 m	25
Beboelse på samme ejendom	20 m	15
Naboskel	> 50 m	30

Tabel 3: Afstande og afstandskrav ifølge §§ 6 og 8 i Husdyrgodkendelsesloven.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Der produceres årligt 6.477 m³ gylle inklusiv rengøringsvand og drikkevandsspild. Den samlede opbevaringskapacitet i de 2 gyllebeholdere er 5.086 m³, svarende til 9,4 måneders opbevaring. Der er således ikke i relation til husdyrproduktionen behov for yderligere beholdere for at overholde kravet i Husdyrgødningsbekendtgørelsen om 9 mdr.'s opbevaringskapacitet.

Der er ikke monteret gyllepumper i gyllebeholderne. Terrænet omkring gyllebeholderne er jævnt skrånende. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om afstande til grøfter, vandløb, søer, dræn og borer overholdes. Gyllebeholderne ligger under 100 m fra en sø over 100 m² og skal derfor kontrolleres hvert 5. år.

Der er i miljøgodkendelse af husdyrbruget stillet vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan.

Gyllebeholderne indgår i produktionen af biogas på den måde, at de skal benyttes som lagertanke til afgasset biomasse. Gyllen fra husdyrproduktionen på Præsteengvej 2 tilføres i lukkede rørsystemer til en fortank på biogasanlægget. Efter afgasning pumpes biomassen ud i de 2 gyllebeholdere. Herfra kan der ske udbringning på landbrugsjord eller til lagertank på anden adresse. Gyllebeholderne overdækkes med en fast teltoverdækning jf. det ansøgte biogasprojekt og højden med overdækning bliver maksimalt 10 m over jorden.

Da biogasprojektet omfatter flere tanke med tilsammen op til 16.000 m³ gylle/biomasse og tankene ligger tæt på dels Præsteeng-søerne, dels et tilløb til Bindsbøl Bæk i Skjern Å systemet, så er der i miljøgodkendelsen for biogasanlægget stillet vilkår om etablering af en vold, der kan tilbageholde afgasset biomasse i tilfælde af uheld på anlægget.

Vejle Kommune vurderer ud fra dette, at der ikke vil være en væsentlig miljørisiko forbundet med håndtering af gylle på ejendommen.

Spildevand

Processpildevandet fra bedriften består af rengøringsvand fra staldanlæg. Dette ledes til fortanken.

I forbindelse med etablering af gårdbiogasanlægget etableres der fast belægning på alle områder, hvor der forekommer tung trafik og sker en af- eller pålæsning af biomasser, dvs. ved pumpestedet på gyllebeholderne. Overfladevandet herfra vil blive ledt til gyllebeholder eller fortank.

Der er i tidligere miljøgodkendelse godkendt en vaskeplads. Vaskepladsen har afløb til gyllebeholder. Der stilles i denne miljøgodkendelse vilkår om, at vask af maskiner skal foregå på vaskepladsen.

Det er ud fra ovenstående kommunens vurdering, at spildevand håndteres, så der ikke er risiko for en væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand, grundvand eller tør natur.

Ammoniak

Vejle Kommune har vurderet, hvorvidt der i forbindelse med projektet er behov for en beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Endvidere har kommunen vurderet om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. §§ 7 og 8 i Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁴.

Projektet overholder det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen. Reduktionskravet er 30 %, idet ansøgningstidspunktet er 2016. Kravet stilles med enkelte undtagelser i forhold til referencetaldsystemer, jf. bilag 3 Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den samlede ammoniakemission fra anlægget bliver 3.789 kg N/år, hvilket er en meremission på 1.177 kg N/år.

Natura 2000-områder (kategori 1 natur)

Staldanlægget ligger i en afstand af ca. 7,2 km fra det internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-område) nr. 237 Ringive Kommuneplantage (se bilag 4). Udpegningsgrundlaget ses i tabellen nedenfor.

Nr.	Habitatområde	Kode	Udpegningsgrundlag
237	Ringive Kommuneplantage	3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
		3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
		3160	Brunvandede søer og vandhuller
		3260	Vandløb med vandplanter
		4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
		4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
		6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

⁴ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

		7150	Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
		91D0	*Skovbevoksede tørvemoser

Tabel 4: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 237 Ringive Kommuneplantage

Kommunen har vurderet, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-området, idet anlægget ligger langt fra Natura 2000-området. Med så stor en afstand fra anlægget, er der ikke risiko for en påvirkning af Natura 2000-området eller områdets udpegningsgrundlag.

Ammoniakfølsomme naturtyper (kategori 2 natur)

Staldanlægget ligger ca. 2,2 km nordvest for et beskyttet overdrev på 3,2 ha, som er nærmeste område med kategori 2 natur, jf. § 7, stk. 1, nr. 2 i Husdyrgodkendelsesloven. Totaldepositionen er beregnet til at være 0,0 kg N/ha/år. Således overholder projektet den maksimalt tilladte totaldeposition, jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Regional og lokal natur (kategori 3 natur)

Kategori 3 natur omfatter heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet for kategori 3 natur en merdeposition på maksimum 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end dette.

Inden for en radius på ca. 1 km omkring staldanlægget er der 7 moser, 2 enge og søer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 samt 1 ammoniakfølsom skov. Se kort i bilag 4. Der er ikke registreret sjældne arter (fredede, rød- eller gullistede arter) inden for 1 km omkring staldanlægget.

I tabel 5 ses den beregnede merdeposition på de nærmeste naturområder, dels kategori 3 natur, dels nærliggende engarealer og en sø, som benyttes som put- and take sø. I 2012 var baggrundsbelastningen i området 15,9-16,0 kg N/ha/år. Merdepositionen er mindre end 1 kg N/ha/år på alle naturområder på nær til søen.

Med hensyn til påvirkning af søen med en merdeposition på 3,8 kg N/ha/år er det kommunens vurdering, at naturværdien af put- and take søen er meget ringe og at det ikke ændrer væsentligt ved søens kvalitet, at der meddeles godkendelse til projektet.

Således vurderes det ansøgte ikke at medføre en tilstandsændring af naturområderne.

Naturområder, kategori 3 natur	Afstand fra staldanlæg	Tålegrænse (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)
1. mose	Ca. 350 m øst for	10-25	0,3
2. mose	Ca. 460 m syd for	10-25	0,1
3. mose	Ca. 740 m vest for	10-25	0,1
4. mose	Ca. 160 m vest for	10-25	0,9
5. mose	Ca. 416 m nord for	10-25	0,3
6. mose	Ca. 795 m nordøst for	10-25	0,1
8. udgået			
9. ammoniakfølsom skov samt eng*	Ca. 840 m øst for	15-25	0,1
10. sø*	Ca. 70 m øst for	-	3,8
11. eng*	Ca. 680 m nord for	15,25	0,1
4a. mose	Ca. 185 m vest for	10-25	0,9

Tabel 5: Beregnet merdeposition på de nærmeste naturområder med kategori 3 natur.

* ikke kategori 3 natur

Det er endvidere kommunens vurdering, at den øgede ammoniakemission fra anlægget ikke vil medføre tilstandsændringer af beskyttet natur eller forringelser af levesteder for eller forekomst af sjældne arter.

Bilag IV-arter

Der er ingen Bilag IV-arter inden for 5 km fra anlægget.

Kumulativ effekt

Vejle Kommune har vurderet den kumulative effekt på naturområder i forbindelse med, at der etableres et gårdbiogasanlæg i tilknytning til husdyrproduktionen.

Det antages, at der til biogasanlægget ud over svinegylle også tilføres kyllingemøg og dybstrøelse. Disse lagre af fast husdyrgødning forudsættes opbevaret på plansilo tilhørende biogasanlægget og er medtaget i en beregning af den samlede ammoniakemission fra husdyrproduktionen og fra biogasanlægget. Det er estimeret, at der oplagres biomasse med en ammoniakemission på i alt 600 kg N, hvilket er en worst-case situation. Beregningen er sket i et fiktivt skema 93.246 version 2.

Beregningen viser, at den samlede påvirkning af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre af husdyrgødning på biogasanlægget overholder kravet i husdyrloven om en merdeposition på

max. 1,0 kg N/ha/år. Dog vil en mose, som ligger ca. 160 m nordvest for staldanlægget modtage 2,5 kg N/ha/år. Mosen er nyregistreret i forbindelse med statens servicetjek af § 3 natur. Der er tale om et meget lille og fragmenteret areal, der alene er beskyttet fordi det ligger i tilknytning til vandløb. Naturværdien er meget ringe og derfor er det kommunens vurdering, at den samlede påvirkning med ammoniak ikke giver anledning til væsentlige tilstandsændringer af beskyttet natur.

Vejle Kommune vurderer samlet set, at der ikke er risiko for en øget miljøpåvirkning på nærliggende natur ved, at der meddeles miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen samtidig med godkendelse af gårdbiogasanlægget. Der er set bort fra et ammoniakbidrag fra selve biogasanlægget, da processerne foregår i lukkede systemer og opgraderingsanlæg og blandetank kun vil give anledning til minimale bidrag i forhold til lagrene af husdyrgødning.

Lugt

Lugtemissionen er beregnet i det digitale ansøgningsssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion og ud fra en forudsætning om, at den nærmeste enkelt bolig defineres ved Bredsten Landevej 68. Geneafstanden i forhold til enkelt bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse, byzone og områder, som ifølge kommuneplanen er udpeget til fremtidig byzone fremgår af nedenstående tabel.

	Vægtet gennemsnitsafstand fra staldanlægget ⁵	Beregnet geneafstand ⁶	Geneafstand overholdt
Byzone eller byudviklingsområde (Billund By)	6,2 km	671 m	Ja
Samlet bebyggelse (Lindeballe, Petershøj 4)	887 m	530 m	Ja
Enkelt bolig uden landbrugspligt (Bredsten Landevej 68)	250 m	62 m	Ja

Tabel 6: Beregnede geneafstande i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone/byudviklingsområde.

⁵ Vægtet gennemsnitsafstand, som er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, som ikke er bortscreenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

⁶ Der er tale om den korrigerede geneafstand, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation i forhold til en situation, hvor Miljøstyrelsens lugtmodel anvendes. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscreening af staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Genekriterierne for lugt er overholdt i forhold til byzone, samlet bebyggelse samt til enkelt bolig.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt er Bredsten Landevej 68, idet Bredsten Landevej 66 ifølge oplysning fra ansøger vil blive erhvervet af driftsherren, dvs. Søren Søndergaard.

I forbindelse med VVM-sagsbehandlingen af gårdbiogasanlægget er det en forudsætning for, at der ikke er VVM-pligt, at husdyrproduktionen på Præsteengvej 2 overholder lugtgenekriterierne i husdyrlovgivningen.

Når Søren Søndergaard erhverver Bredsten Landevej 66, kan produktionen på Præsteengvej 2 udvides og samtidig overholde lugtgenegrænserne.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at godkendelsen først kan udnyttes, når der er fremsendt dokumentation til Vejle Kommune om, at ejendommen Bredsten Landevej 66 ejes af Søren Søndergaard. Endvidere er der stillet vilkår om dyreholdets størrelse og det maksimale antal udnyttede stipladser.

Kumulativ effekt

Vejle Kommune har vurderet den kumulative effekt ved udvidelse af husdyrproduktionen samtidig med etablering af gårdbiogasanlægget i tilknytning hertil.

Ved etablering af gårdbiogasanlæg skal der ifølge Wiki - vejledningen først ske en beregning af lugtemissionen ud fra husdyrproduktionen, hvor der ikke tages hensyn til evt. lugtemission fra opbevaringsanlæg. Kommunen skal derefter vurdere, om biogasanlægget modtager organisk affald eller der er andre forhold, som vurderes at kunne øge lugtemissionen væsentligt. Hvis dette er tilfældet, skal kommunen ud fra en konkret vurdering stille skærpede afstandskrav.

Lugtemissionen fra husdyrproduktionen er vurderet og overholder statens beskyttelsesniveau for lugt, jf. foregående afsnit om lugt.

Gårdbiogasanlægget skal modtage rågylle direkte fra husdyrproduktionen på Præsteengvej 2. Derudover modtages rågylle fra andre husdyrproduktioner, ejet af Kobberbølgaard I/S. Desuden forventes anlægget at modtage husdyrgødning i form af dybstrøelse og mindre mængder fjerkrægødning samt forskelligt grøn biomasse, såsom hvedehalm, majsensilage og lignende. Biomasserne samt den faste husdyrgødning skal opbevares på en ny ensilageplads på gårdbiogasanlægget.

I miljøgodkendelsen til gårdbiogasanlægget er der lavet en OML -beregning, som tager højde for lugtbidrag, der kommer fra såkaldte punktkilder, dvs. afkast fra blandetank og opgraderingsanlæg. Derudover er der i miljøgodkendelsen foretaget en vurdering af lugtbidrag fra fladekilder og øvrige punktkilder.

OML -beregningen viser, at der i en afstand af ca. 200 m fra gårdbiogasanlægget vil være et gennemsnitligt lugtbidrag på 0 LE/m³. Den nærmeste nabo Bredsten Landevej 68 ligger ca. 380 m nord for gårdbiogasanlægget.

Samlet er det Vejle Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige ændrede lugtgener i forhold til de omboende.

Belysning, støj, støv og skadedyr

Der er udendørs belysning ved udleveringsrampe.

De primære kilder til støj fra anlægget vil være staldventilation, gyllepumper og støj fra transport. Beskrivelse af støjkilder fremgår af bilag 1. Kommunen har vurderet, at de omboende kan sikres mod væsentlige støjgener ved at stille vilkår om overholdelse af konkrete støjgrænser samt vilkår om, at der skal foretages målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser.

De primære kilder til støv vil være foderblanding og foderlevering. Foderet opbevares i udendørs siloer, hvorfra det føres ind i staldene, hvor foderet blandes inden udfodring. Det er kommunens vurdering, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være risiko for væsentlige støvgener.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse. Det er Vejle Kommunes vurdering, at der med de i ansøgningen angivne forhold og de stillede vilkår ikke er væsentlig risiko for gener fra skadedyr.

Affald, olie og kemikalier

Affaldsfraktioner fra ejendommen samt håndtering af affald fremgår af ansøgers miljøtekniske beskrivelse (bilag 1). Døde dyr opbevares på spalter øst for stald 4 og 5. Placering af døde dyr er langt fra de omboende.

Affaldshåndtering er omfattet af de til enhver tid gældende affaldsregulativer for Vejle Kommune. Alt affald fra husdyrbruget skal opsamles, opbevares og transporteres efter reglerne i affaldsregulativerne. På den baggrund er det kommunens vurdering, at håndtering af affald på husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne eller fare for forurening.

Der er 2 olietanke på ejendommen. Olietankene er placeret i stuehus og i rum ved stald. Der opbevares ikke sprøjtemidler eller kemikalier på ejendommen. Der er stillet vilkår om opbevaring af olie og kemikalier samt brug af eksisterende vaskeplads ved vask af maskiner.

Det er kommunens vurdering, at opbevaring og håndtering af olie og kemikalier med de stillede vilkår sker hensigtsmæssigt, så der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af jord, grundvand, overfladevand eller natur.

Transport

Vejle Kommune har vurderet den trafikale belastning for omgivelserne og de gener, der er forbundet med transport i forbindelse med driften af husdyrbruget.

Antallet af transporter til og fra ejendommen fremgår af den miljøtekniske beskrivelse. Der vil som følge af udvidelsen af produktionen på ejendommen ske en stigning i antallet af transporter. Antallet af transporter pr. år vil stige fra 498 til 588 stk. Stigningen skyldes primært en stigning i antal kørsler med udbringning af husdyrgødning. På nærmeste hovedlandevej Bredsten Landevej er årsgennemsnittet i 2014 målt til 1.710 stk. transporter pr. døgn. Stigningen i antal transporter svarer til en stigning på 0,01 %.

Når biogasanlægget etableres, vil antallet af transporter stige yderligere. De fremtidige til- og frakørselsforhold for landbrugsbedriften inklusiv biogasanlæg fremgår af miljøgodkendelsen for biogasanlægget.

Det er den sydligste tilkørselsvej til ejendommen, som benyttes i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Vejle Kommune vurderer, at der ikke som følge af udvidelsen vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge af øget trafik fra anlægget.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Vejle Kommune har vurderet, hvorvidt ansøger i projektet har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Ansøger har redegjort for anvendelse af BAT inden for management, fodring, staldindretning, vand- og energiforbrug samt opbevaring af husdyrgødning i den miljøtekniske beskrivelse (bilag 1).

Management

Ansøger overholder de lovpligtige krav om gødningsregnskab og logbog for gyllebeholdere, som er BAT ifølge BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion. I den miljøtekniske beskrivelse har ansøger bl.a. redegjort for, at der føres journal over energi- og vandforbrug, som ligeledes er BAT ifølge BREF-dokumentet. Der er stillet vilkår herom. Desuden er der stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som ligeledes er BAT ifølge BREF-dokumentet.

Staldindretning og fodring

Oplysninger om staldsystem i de enkelte staldafsnit og eventuel foderoptimering ses i tabel 1 i afsnittet "Stalde og opbevaringslagre" ovenfor. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak⁷ og den beregnede ammoniakemission for det ansøgte fordelt på dyretyper og staldsystemer ses i tabellen nedenfor.

Ansøgt dyrehold i gyllebaserede staldsystemer	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT		Emission i ansøgning
	Kg N/årsdyr (uden vægtkorrektion)	Samlet kg N/år *	Samlet kg N/år
Delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv, 1.660 stk. slagtesvin (31-113 kg)	0,36	668,31	642,79
Delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv) 1.660 stk. slagtesvin (31- 113 kg)	0,36	668,31	642,79
Drænet gulv+ spalter 33/67) 2.560 stk. slagtesvin (31- 113 kg)	0,4	1.145,17	1.193,93

⁷ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin 30 – 102 kg (gyllebaserede staldsystemer). Husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer),

Delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv), 3.130 stk. slagtesvin(31-113 kg)	0,31	1.085,11	964,17
Toklimastald, delvis spaltegulv,10.000 smågrise (7,1-31 kg)	0,043	413,2	345,17

Tabel 8: Vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak og beregnet ammoniakemission for det ansøgte fordelt på dyretype og staldsystem. * Korrigeret for ændrede vægtgrænser

Den samlede BAT-emissionsgrænse for ammoniak for husdyrbruget er 3.980,12 kg N/år. Den samlede ammoniakemission efter udvidelsen af dyreholdet er beregnet til 3.788,88 kg N/år. Kravet er således overholdt.

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor og den beregnede mængde fosfor fra det ansøgte dyrehold fordelt på dyretyper og staldsystemer ses i tabellen nedenfor.

Ansøgt dyrehold i gyllebaserede staldsystemer (andel af DE i %)	Ved anvendelse af BAT Kg P/DE	Ansøgning Kg P/DE
Slagtesvin, drænet gulv/delvist fast gulv	22,3	22,76
Smågrise, drænet gulv/Delvist fast gulv	29,2	26,54
Vægtet gennemsnit (86 % slagtesvin og 14 % smågrise)	23,35	23,33

Tabel 9: Vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor og beregnet mængde fosfor fra det ansøgte dyrehold fordelt på dyretype og staldsystem.

Den gennemsnitlige emissionsgrænseværdi for fosfor er beregnet til 23,35 kg P/DE. Det gennemsnitlige indhold af fosfor i gyllen fra det ansøgte dyrehold er 23,33 kg P/DE. Kravet er således overholdt.

Kravet er overholdt ved anvendelse af et reduceret indhold af fosfor i foderet til slagtesvinene. Der er stillet vilkår om dette.

Vand- og energiforbrug

Ansøger har i den miljøtekniske beskrivelse redegjort for, at evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt og der er monteret vandmåler på vandforsyningen til alle stalde, hvilket er BAT for aktiviteter, hvor der bruges vand, ifølge BREF-dokumentet. Mht.

energiforbrug så registreres elforbruget månedligt, der benyttes kun lys, når der arbejdes og ventilationsanlægget har trinløs styring, som giver lavest mulig forbrug af energi.

Der er stillet vilkår om registrering af vand- og elforbrug.

Opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning

Opbevaring af husdyrgødning sker i henhold til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁸.

Samlet vurdering

Det er kommunens vurdering, at der er redegjort tilstrækkeligt for anvendelse af BAT. Der er stillet vilkår om staldsystemer samt om anvendelse af reduceret fosforindhold i foderet til slagtesvinene. Ud fra ansøgers redegørelse for anvendelse af BAT (se bilag 1) og de stillede vilkår, er det Vejle Kommunes vurdering, at BAT er anvendt i et tilstrækkeligt omfang i projektet.

Landskabelige hensyn

Den landskabelige vurdering af de nye anlæg på husdyrbruget, som vedrører biogasanlægget, foretages i Vejle Kommune's landzonetilladelse.

Ophør

Ansøger har redegjort for, hvad der foretages ved et fremtidigt eventuelt ophør af produktionen (se bilag 1), og desuden har Vejle Kommune stillet vilkår til handlinger i forbindelse med ophør.

Vejle Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive belastet med skadedyr. Endvidere vurderer kommunen, at der ikke er risiko for, at ejendommen kommer til at fremstå som et u hensigtsmæssigt øde og forladt element i landskabet.

Alternativer

Det såkaldte 0-alternativ består i, at udvidelsen ikke gennemføres. Det er kommunens vurdering, at ansøger har forholdt sig tilstrækkeligt til 0-alternativet. Med hensyn til miljøpåvirkning og nabogener for udvidelsen set i forhold til 0-alternativet, er det kommunens

⁸ Bekendtgørelse nr. 1324 af 15. november 2016 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde risiko for en væsentlig påvirkning af det omgivende miljø, eller væsentlig større gener for naboer end ved den nuværende produktion – jf. øvrige afsnit i miljøgodkendelsen.

Samlet vurdering

Vejle Kommune har vurderet miljøbelastningen fra husdyrbruget på Præsteengvej 2 på grundlag af ansøgningen, miljøteknisk beskrivelse, supplerende oplysninger samt vilkårene i denne godkendelse. Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Det er samlet Vejle Kommunes vurdering, at husdyrbruget vil blive drevet på en måde, som ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Offentlighed og klagevejledning

Denne afgørelse er meddelt efter § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da Vejle Kommune modtog ansøgningen, annoncerede kommunen den på Vejle Kommunes hjemmeside i perioden 18. oktober til 9. november 2016. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Et udkast til afgørelse har været i høring i perioden 9. februar til 23. marts 2017 hos ansøger, relevante naboer og parter. Høringen gav anledning til indsigelser fra en nabo, som er ejer af en skovejendom i nærheden. Indsigelsen vedrørte lugt, ammoniakpåvirkning og støj. Vejle Kommune har vurderet, at indsigelsen ikke giver anledning til ændringer i udkast til miljøgodkendelse. Vejle Kommune har vurderet husdyrbrugets påvirkninger med hensyn til både lugt og ammoniak i kumulation med en samtidig ansøgt biaktivitet (biogasanlæg). Lugtgenegrænsen i Husdyrloven er overholdt, når den nærmeste bolig Bredsten Landevej 66 erhverves af driftsherren Søren Søndergaard. Ammoniakpåvirkningen er vurderet i forhold til sårbar natur. Der vurderes ikke på juletræsarealer, da disse ikke er naturarealer, men betragtes som en landbrugsafgrøde. Med hensyn til støj kan der stilles vilkår til de aktiviteter,

der foregår på selve ejendommen. Der er således stillet vilkår til virksomhedens bidrag til støjbelastning i omgivelserne.

Vejle Kommunes afgørelse offentliggøres på kommunens hjemmeside den 29. marts 2017.

Afgørelsen kan påklages indtil 4 uger efter offentliggørelsen, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kap. 7. Det vil sige, at en eventuel klage skal være modtaget senest den 26. april 2017 kl. 23.59 af Vejle Kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. vil kunne klage over kommunens afgørelse.

Klagen skal indsendes til Miljø- og Fødevareklagenævnet via nævnets klageportal på www.borger.dk eller www.virk.dk.

Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende klageportalen findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem klageportalen til kommunen. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Der er fastsat et klagegebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret skal betales med betalingskort i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. I særlige tilfælde kan du klage uden om klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget fra at bruge klageportalen, skal du aflevere klagen og en begrundet anmodning om fritagelse til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan blive fritaget.

En eventuel klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Det forudsættes, at andre nødvendige tilladelser som f.eks. byggetilladelse er indhentet, inden miljøgodkendelsen udnyttes. Det skal bemærkes, at Miljø- og Fødevareklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Hvis ansøger igangsætter projektet, før klagesagen er afgjort, sker det for eget ansvar, jf. Husdyrgodkendelseslovens § 81, stk. 2.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen har været offentligt bekendtgjort.

MILJØGODKENDELSE af svineproduktionen på Præsteengvej 2 7323 Give

I henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009
om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Udarbejdet af:

SAGRO

Majsmarken 1
7190 Billund

Rådgiver: Kira Langkjer
Direkte tlf.: 7660 2191
E-mail: klj@sagro.dk

Indholdsfortegnelse:

1 BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSE	4
1.1 DATABLAD	4
1.2 BESKRIVELSE AF PROJEKTET	5
2 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
2.1 BELIGGENHED	5
2.2 AFSTANDSKRAV	6
2.3 DYREHOLDETS STØRRELSE FØR OG EFTER UDVIDELSEN	6
2.4 INDRETNING	6
2.1 FODEROPBEVARING	8
2.2 HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING	8
2.3 FORBRUG AF VAND OG ENERGI	9
2.4 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER	10
2.5 AFFALD	10
2.6 LUGT	10
2.7 STØJ OG TRANSPORTER	11
2.8 STØV, FLUER OG SKADEDYR	12
2.9 DØDE DYR	12
2.10 LYS	12
2.11 SPILDEVAND	12
2.12 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	13
2.13 AMMONIAKPÅVIRKNING - DET GENERELLE AMMONIAKREDUKTIONSKRAV	13
2.14 AMMONIAKPÅVIRKNING AF NATUROMRÅDER	14
3 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	17
3.1 EMISSIONSGRÆNSEVÆRDI FOR AMMONIAK	17
3.2 EMISSIONSGRÆNSEVÆRDI FOR FOSFOR	18
3.3 MANAGEMENT/GODT LANDMANDSSKAB	18
3.4 FODRINGSSTRATEGIER	19
3.5 FORBRUG AF VAND OG ENERGI	19
3.6 OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	20
4 EGENKONTROL	20
5 FORANSTALTNINGER VED OPHØR AF PRODUKTION	21
6 ALTERNATIVE MULIGHEDER	21
7 BILAG	22
7.1 VANDFORBRUG	22
7.2 UDREGNINGER TIL GØDNINGSPRODUKTION	23

1 Baggrund for miljøgodkendelse

1.1 Datablad

Ansøger:	Kobberbølgaard I/S, Kobberbølvej 33, 7183 Randbøl
Kontaktperson:	Søren Søndergaard, tlf.: 2048 7713
Husdyrbrugets navn og adresse:	Enggård, Præsteengvej 2, 7323 Give
Ejerlav og matrikel nr.:	Lindeballe By, Lindeballe 3a, 2q, 3m samt 4i
Virksomhedens art:	Slagtesvineproduktion
Ejendomsnummer:	6300035668
CHR-nummer:	-
CVR-nummer:	33286708
Konsulent:	SAGRO, Kira Langkjer, tlf.: 7660 2191
Ansøgningskema(-er)	91840

1.2 Beskrivelse af projektet

Kobberbølgaard I/S ønsker at udvide produktionen af smågrise og slagtesvin i eksisterende bygninger, således at der sker en udvidelse fra 214,58 DE til 303,09 DE. Udvidelsen i eksisterende stalde ønskes, da der er sket en effektivitetsstigning samt at slagtevægten på slagterierne er øget, siden den oprindelige miljøgodkendelse for denne ejendom blev givet i 2004.

Al gyllen der produceres på denne ejendom, afsættes til Baldershav I/S samt til biogasanlæg. Baldershav I/S har en godkendt miljøgodkendelse hvor alle udbringningsarealer også indgår.

2 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, landskab og kulturmiljø

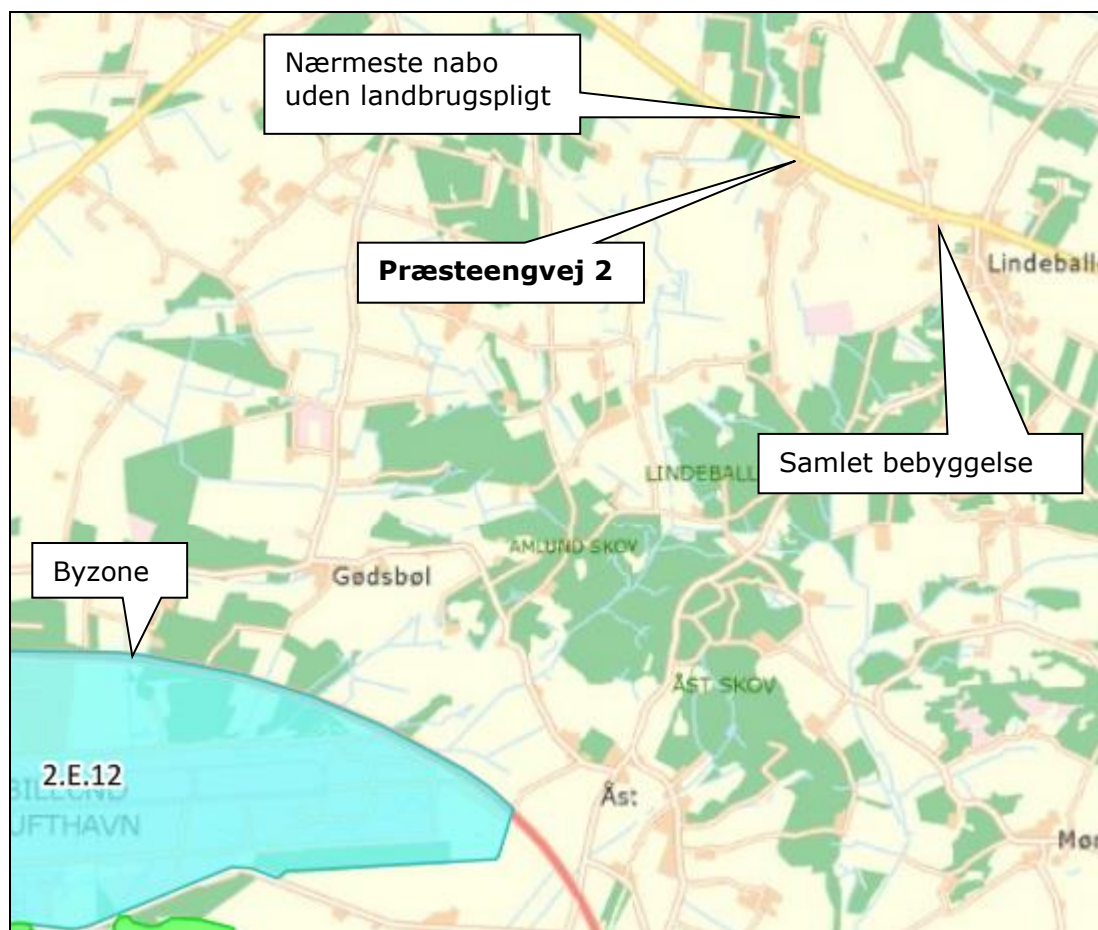
2.1 Beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone og er beliggende på adressen Præsteengvej 2, 7323 Give ca. 3,9 km nord for erhvervsområde omkring Billund. Erhvervsområdet er byzone (Figur 1).

Nærmeste samlede bebyggelse er Lindeballe, der ligger ca. 850 m øst for husdyrbruget.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Bredsten Landevej 66, men denne forventes købt, hvilket betyder at der er foretaget beregninger til Bredsten Landevej 68 som nærmeste enkeltbeboelse. Bredsten Landevej 68 er beliggende 230 m nord for husdyrbruget (Figur 1).

De nærmeste øvrige nabobeboelser er Præsteengvej 4 samt Bredsten Landevej 73, 7323 Give, der ligger henholdsvis 235 m syd og 500 m øst for ejendommen. Disse ejendomme er registreret med landbrugspligt.

Figur 1. Husdyrbruget i forhold til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste naboer.

2.2 Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg ikke er beliggende:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Afstandskravene i henhold til § 8 i Husdyrloven er overholdt. Det drejer sig om:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Husdyrhold og drift

2.3 Dyreholdets størrelse før og efter udvidelsen

I Tabel 1 ses antal dyr før og efter udvidelsen. Besætningen består af smågrise og slagtesvin.

Dyreart	Før udvidelsen		Efter udvidelsen	
	Antal	DE	Antal	DE
Smågrise (8-30 kg)	10.000	42,66		
Smågrise (7,1-31 kg)			10.000	46,34
Slagtesvin (30-100 kg)	7.500	171,92		
Slagtesvin (31-113 kg)			9.010	256,75
I alt		214,58		303,09

Tabel 1. Antal dyr før og efter udvidelsen.

Dyreholdet i nudrift er godkendt d. 27. februar 2004, hvor der er givet en miljøgodkendelse i henhold til Lov nr. 358 af 6. Juni 1991 om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 753, af 25. august 2001.

2.4 Indretning

Oversigt over husdyrbrugets bygninger fremgår af Figur 2. Udvidelsen af dyreholdet sker i eksisterende stalde.

Siden 2004, hvor der er godkendt produktion af 10.000 smågrise (8-30 kg) og 7.500 slagtesvin (30-100 kg) er der sket en effektivisering af produktionen, hvilket betyder at slagtesvinene nu kan produceres tungere bl.a. for at efterleve slagteriernes krav mht. vægtgrænser. Det ønskes derfor fremadrettet, at der produceres flere slagtesvin på samme antal stipladser, da tilvæksten siden 2004 er øget.

Figur 2. Oversigt over husdyrbrugets bygninger.

Bygning 1 / Stald 1

Eksisterende slagtesvinestald, der er indrettet med delvis spaltegulv og 25-49% fast gulv samt 420 stipladser. I dag bliver der produceret 1.380 slagtesvin i stalden og i fremtiden vil dette antal være 1.660 producerede slagtesvin (31-113 kg). Der er mekanisk ventilation i denne staldbygning.

Bygning 2 / Stald 2

Eksisterende slagtesvinestald, der er indrettet med delvis spaltegulv og 25-49% fast gulv samt 420 stipladser. I dag bliver der produceret 1.380 slagtesvin i stalden og i fremtiden vil dette antal være 1.660 producerede slagtesvin (31-113 kg). Der er mekanisk ventilation i denne staldbygning.

Bygning 3 / Stald 3

Eksisterende smågrisestald, der er indrettet med delvis spaltegulv og 1.075 stipladser. I dag produceres der 6.668 smågrise (8-30 kg) og samme antal vil blive produceret i fremtiden, dog vil vægtgrænser være 7,1-31 kg, som i dag er norm vægtintervallet for smågrise. Antallet af stipladser reduceres til 1.000 hvilket skyldes den større effektivitet i produktionen. Der er mekanisk ventilation i denne staldbygning.

Bygning 4 / Stald 4

Eksisterende slagtesvinestald, der er indrettet med delvis spaltegulv med 50-75% fast gulv og 792 stipladser. I dag produceres der 2.600 slagtesvin (30-100 kg) og i fremtiden vil dette antal være 3.130 producerede slagtesvin (31-113 kg). Der er mekanisk ventilation i denne staldbygning.

Bygning 5 / Stald 5

Eksisterende slagtesvinestald, der er indrettet med drænet gulv og spalter og 650 stipladser. I dag produceres der 2.140 slagtesvin (30-100 kg) og i fremtiden vil dette antal være 2.560 producerede slagtesvin (31-113 kg). Der er naturlig ventilation i denne staldbygning.

Bygning 6 / Stald 6

Eksisterende smågrisestalde, der er indrettet med delvis spaltegulv og 135 stipladser i hver staldafsnit (i alt 540 stipladser). I dag produceres der 3.332 smågrise (8-30 kg) og samme antal vil blive produceret i fremtiden, dog vil vægtgrænsen være 7,1 – 31 kg, som i dag er norm vægtintervallet for smågrise. Antallet af stipladser reduceres til 125 i hvert staldafsnit (i alt 500), hvilket skyldes den større produktivitet i produktionen. Der er mekanisk ventilation i disse staldafsnit.

Bygning 7

Mellemgang mellem stald 3, 4 og 5

Bygning 8

Eksisterende gyllebeholder på 2.543 m³ fra 1994.

Bygning 9

Eksisterende gyllebeholder på 2.543 m³ fra 1994.

Bygning 11

Mindre fortank der samler gyllen fra stald 4-5 inden det pumpes over i fortank 13

Bygning 12

Mindre fortank, der samler gyllen fra stald 1-2 inden det pumpes over i fortank 13

Bygning 13

Fortank, hvor gylle fra alle stalde samles inden det pumpes til de to eksisterende gyllebeholdere (8 og 9)

Bygning 14

Fodersilo, der rummer 750 tons foder

Bygning 15

Fodersilo, der rummer 500 tons foder

Bygning 16

Befæstet areal på ca. 45 m², der anvendes til affaldscontainer.

Bygning 17

Bygninger, der anvendes til opbevaring

Bygning 18

Stuehus

2.1 Foderopbevaring

Foderet der anvendes på ejendommen, opbevares i to fodersiloer (14 og 15), der findes på ejendommen. Placeringen og størrelsen af siloerne fremgår i afsnit 2.4. Udover disse to store siloer, er der ved gavlen til stald 3 og 4 opstillet 6 mindre siloer. Disse siloer har en kapacitet på mellem 6-18 tons, hvoraf 3 siloer indeholder 15 tons.

2.2 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning på Præsteengvej 2 forventes at stige fra 4.729 m³ til 6.477 m³ (Bilag 2).

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af drikkevandsspild, vaskevand mv. Produktionen af husdyrgødning før og efter udvidelsen fremgår af Tabel 2.

Husdyrgødning	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Ændring (m ³)
Gylle	4.697	6.445	1.748+
Ekstra tilløb	32	32	0+
Flydende husdyrgødning i alt	4.729	6.477	1.748+
Fast husdyrgødning i alt	0	0	0

Tabel 2. Årlig produktion af husdyrgødning på Præsteengvej 2 før og efter udvidelsen.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Efter de gældende regler vil dette normalt svare til 9 måneders husdyrgødningsproduktion. På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 5.086 m³, svarende til 9,4 måneders opbevaringskapacitet – der er i denne kapacitetsberegning ikke taget højde for opbevaringskapaciteten der forefindes i gyllekanalerne. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af Tabel 3.

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Opførselsår/10 års beholderkontrol
Gylletank 1	2.543	2.543	1994/2010
Gylletank 2	2.543	2.543	1994/2010
Gyllekanaler	-	-	
I alt	5.086	5.086	

Tabel 3. Ejendommens opbevaringskapacitet før og efter udvidelsen.

2.3 Forbrug af vand og energi

Ansøger har oplyst følgende anslåede årlige forbrug af vand og energi, se Tabel 4.

	Før udvidelsen (mængde/år)	Efter udvidelsen (mængde/år)	Ændring (mængde/år)	Ændring %
Elforbrug (kWh)	123.000	130.000	7.000	5,7 %
Vandforbrug (m ³ , stalde)	5.000	6.000	1.000	20 %
Oliefordbrug (l)	13.000	15.000	2.000	15 %

Tabel 4. Ejendommens forbrug af el, vand og olie.

Der vil ske en stigning i forhold til elforbruget, da der sker en besætningsudvidelse. Det stigende elforbrug anvendes hovedsagelig til ventilation, gyllepumpning, blanding af foder, belsning samt udfodring.

Der anvendes olie til opvarmning af klimastalde samt til opvarmning af stuehuset.

Der er indlagt byvand, som anvendes både i beboelsen samt til svineproduktionen. Stigningen i vandforbruget skyldes en stigning i forbruget af drikkevand, som følge af det stigende dyrehold. Vandforbruget efter udvidelsen forventes at fordele sig med 5.056 m³ til drikkevand, 649 m³ til drikkevandsspild og 295 m³ til rengøring (Bilag 1). Tallene i bilag 1 er højere end værdierne i tabel 4, hvilket skyldes tallene i tabel 4 er aflæst ud fra det reelle vandforbrug på ejendommen, hvor udregningerne i bilag 1 er af ældre dato. Bilag 1 er dog medtaget for at vise fordelingen af drikkevand, drikkevandsspild og rengøring.

Der er redegjort nærmere for vand- og energiforbruget i afsnittet vedr. "Bedst tilgængelige teknologi (BAT)".

2.4 Råvarer og hjælpestoffer

Der opbevares ikke pesticider eller kemikalier på ejendommen. Medicin opbevares i køleskab, der er placeret i forrum til stald 4.

Der forefindes to olietanke på 1.200 l fra hhv. 1992 og 2011. Den ene tank er placeret ved den nordlige gavl af bygning 17 og anvendes til opvarmning af stuehuset. Tanken står udendørs. Den anden olietank er placeret i fyrrum mellem stald 3 og 4., til brug ved opvarmning af stalde. Tanken er placeret på fast bund uden afløb.

2.5 Affald

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller malet- og lakeret træ)
- Farligt affald (lysstofrør og sparepærer, spraydåser, oliefiltre, batterier)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpelleer, kanyler og medicinrester)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (halmballesnot, papirsække, tomme medicinglas, gamle frønnede bildæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale)

Forbrændingseget affald, herunder bl.a. pap, papir og plastik fra produktionen opbevares indtil aflevering på genbrugsplads, med mindre det kommes i affaldscontainer.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke-forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald, bortskaffes det til kommunal modtagestation. Eventuelt jernaffald, bortskaffes til skrothandler.

Der opbevares ingen medicinrester, tom medicinemballage eller spidse og skarpe genstande på ejendommen. Hvis der skulle forekomme medicinrester på ejendommen, afleveres dette på apotek eller til dyrlægen. Kanyler og tomme medicinflasker opbevares på ejendommen i brudsikkert og tæt emballage indtil aflevering på kommunal modtagestation.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer eller spraydåser opbevares i forrum indtil aflevering på kommunal modtagestation.

Olie- og kemikalieaffald

Der er ingen opbevaring af olie- og kemikalieaffald på ejendommen. Der er ingen maskiner eller andet på ejendommen der forårsager olie- og kemikalieaffald.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

2.6 Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Lugtberregning for ejendommen fremgår af afsnit om lugt i husdyrgodkendelse.dk Det fremgår at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, se tabel 5.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumu- lation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits- afstand	Bort- screenet	Genekriterie overholdt
+ Bredsten Landevej 68	1	NY	56,63	51,78	62,29	56,96	249,66	Nej	Ja
+ Petershøj 4	1	NY	481,82	448,80	530,00	493,68	887,08	Ja	Ja
+ Billund By, Grene	1	NY	642,36	602,90	671,27	630,03	6.222,58	Ja	Ja

Tabel 5: Lugtberegning.

2.7 Støj og transporter

De væsentligste støjkloder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, støj fra transport m.v. Alle svinestalde, på nær stald 5, er med mekanisk ventilation, der kører året rundt. Ved udskiftning af eksisterende ventilatorer samt ved montering af nye ventilatorer investeres der i tidssvarende støjsvage ventilatorer.

Pumpning af gylle fra stald til fortank og videre til gyllebeholder sker ugentlig ved hjælp af elpumpe. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til lastvogne sker med sugekran. Omrøring af gylletankene foretages før udkørsel på mark og sker primært om foråret.

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler før og efter udvidelsen. Tabel 6 indeholder en oversigt over transporttyper og antal transporter før og efter udvidelsen.

Transporter foregår normalt i dagtimerne på hverdage. I højsæson for udbringningen af husdyrgødning kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller udenfor normal arbejdstid. Andre transporter til ejendommen vil kun medføre kortvarig støj. De fleste af transporterne foregår i dagtimerne. Levering af grise til slagteriet kan dog forekomme på alle tider af døgnet.

Transporttype	Antal transporter/år, nudrift	Antal transporter/år, ansøgt drift	Ændring +/-
Levering af dyr	15	15	0
Afhentning af dyr	36	43	+7
Afhentning af døde dyr	52	55	+3
Foder	152	160	+8
Udbringning af husdyrgødning	190	260	+70
Affald	38	38	0
Diesel	10	10	0
Andet (fragtbil o.l.)	5	7	+2
Transporter i alt	498	588	+90

Tabel 6. Oversigt over det årlige antal transporter til og fra Præsteengvej 2.

Samlet stiger antallet af til- og frakørsler med 90 transporter. Stigningen skyldes primært en stigning i antallet af transporter med husdyrgødning og dyr. Interne transporter er ikke inkluderet i ovennævnte oversigt.

Der er to driftsmæssige indkørsler til ejendommen fra Præsteengvej. Den sydligste tilkørselsvej anvendes kun i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Den nordligste indgang anvendes i forbindelse med levering af foder samt ved ind- og udlevering af dyr.

Al husdyrgødning afsættes til Baldershøve I/S eller biogasanlæg, hvilket betyder at der ikke er gjort rede for transportveje i denne miljøgodkendelse.

2.8 Støv, fluer og skadedyr

Der forventes ikke at være væsentlige støvgener i forbindelse med den daglige drift på ejendommen. Dog kan der i særlige tilfælde opstå støvgener i forbindelse med trafik til og fra husdyrbruget.

Der vil ikke opstå støvgener i forbindelse med blanding af foder, da foderet opbevares i udendørs siloer, hvorefter det transporteres ind i stalden og udfodres.

Al transport med korn eller foder, sker i lukkede systemer, hvilket betyder at der ikke vil forekomme støvgener fra blanding af foder.

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen, foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Bekæmpelsen foretages af Anticimex.

Der anvendes rovfluer i staldene. Rovfluerne æder fluelarverne som bekæmper et eventuel flueproblem. Hvis der opstår problemer med fluer, vil de blive bekæmpet efter de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

2.9 Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket på spalter, øst for stald 4 og 5. Døde dyr anmeldes til DAKA indenfor 24 timer efter dødsfald. Afhentning sker efter behov.

2.10 Lys

Husdyrbruget anvender en kombination af dagslys og kunstig lys i staldene. Lyset i staldene vil være tændt når der arbejdes i staldene. Udendørs belysning er ved udleveringsrampe og er kun tændt ved læsning af grise.

2.11 Spildevand

Sanitært spildevand

Der er ingen toilet i staldbygningen.

Processpildevand

Spildevandet fra bedriften består af:

- Rengøringsvand fra staldanlæg

Processpildevandet fra bedriften ledes til fortanken. Dette omfatter 375 m³ fra vask af stalde samt 826 m³ fra drikkevandsspild (Bilag 1). Disse værdier er dog beregnet i normen for gylleproduktion.

Overfladevand

Køreveje og plads er grusbelagte, hvilket betyder at det er meget begrænset hvor meget overfladevand der kommer fra disse. Der er et afløb placeret syd for silo 14, hvor eventuel overfladevand løber i. Dette afløb er koblet på afløbet fra Præsteengsøerne. Hvis der løber overfladevand til afløbet, blandes dette således med overløbet fra Præsteengsøerne. Afløbet fra præsteengsøerne løber til nærmeste dræn, der er beliggende ca. 20 m nord for stald 4.

Tagvand

Tagvandet fra eksisterende bygninger ledes ud på jorden.

2.12 Driftsforstyrrelser eller uheld

Ved håndtering og opbevaring af gylle, kemikalier og olie, vil der altid være risiko for at der kan ske uheld. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt og der kan opstå brand.

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, har ansøger oplyst at følgende er proceduren for håndtering af gylle, kemikalier og olie, ved uheld på husdyrbruget.

Gylle:

- Ansøger oplyser, at ved et evt. udslip, vil gyllen samle sig umiddelbart omkring gyllebeholderne. Der benyttes halmballer til at skabe en dæmning, så gyllen ikke spreder sig over et større område. Der ringes 112.
- Hver 10. år kontrolleres gylletanke af en autoriseret gylletank kontrollør. Minimum en gang om året kontrollerer landmanden gylletankene visuelt for evt. kabelbrud, skader på kabelbeskyttelse, revner og utætheder i elementer. Ved skade eller tegn på skade kontaktes leverandør af gylletank for udbedring af skaden.
- Elpumper er sikret med anordning (typisk en timer), der sikrer, at pumpen slår fra, når der er oppumpet en mængde svarende til indholdet i en gyllevogn.

2.13 Ammoniakpåvirkning - det generelle ammoniakreduktionskrav

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget i ansøgningsprogrammet *husdyrgodkendelse.dk*, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 2.612,33 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 3.788,85 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 1.176,52 kg kvælstof pr. år (Tabel 7).

Ifølge lovgivningen skal der – i forhold til et fastlagt referencestaldsystem - ske en generel reduktion på 30 % for dyreholdet i de stalde hvor indretningen ændres og for dyrehold i nye stalde. Beregninger i ansøgningsmaterialet viser at det generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkeskøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-526,52 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	2311,30
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	1033,47
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	444,11
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	0,00

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	3788,88 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	3980,12 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	-191,24 kgN/år

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

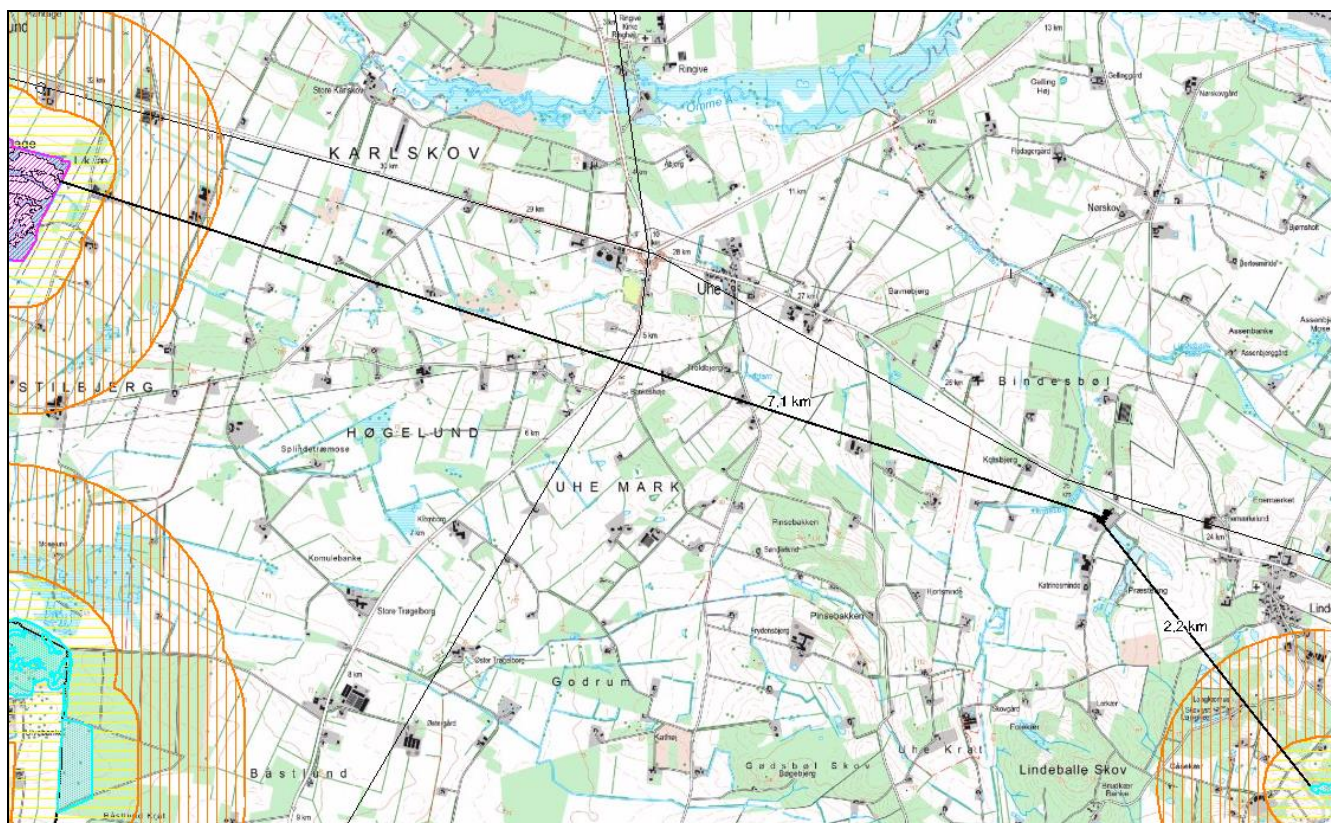
Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Stald 3	SvSm01	267,47	211,69	55,77	20,85%	0,00	0,00	0,00	211,69
		290,82	230,17	60,65	20,86%	0,00	0,00	0,00	230,17
Stald 6d	SvSm01	33,41	26,45	6,97	20,85%	0,00	0,00	0,00	26,45
		36,33	28,75	7,58	20,86%	0,00	0,00	0,00	28,75
Stald 6c	SvSm01	33,41	26,45	6,97	20,85%	0,00	0,00	0,00	26,45
		36,33	28,75	7,58	20,86%	0,00	0,00	0,00	28,75
Stald 6b	SvSm01	33,41	26,45	6,97	20,85%	0,00	0,00	0,00	26,45
		36,33	28,75	7,58	20,86%	0,00	0,00	0,00	28,75
Stald 6a	SvSm01	33,41	26,45	6,97	20,85%	0,00	0,00	0,00	26,45
		36,33	28,75	7,58	20,86%	0,00	0,00	0,00	28,75
Stald 2	SvSI02	531,55	427,62	103,93	19,55%	0,00	0,00	0,00	427,62
		800,31	642,79	157,52	19,68%	0,00	0,00	0,00	642,79
Stald 1	SvSI02	531,55	427,62	103,93	19,55%	0,00	0,00	0,00	427,62
		800,31	642,79	157,52	19,68%	0,00	0,00	0,00	642,79
Stald 5	SvSI04	824,28	798,68	25,61	3,11%	0,00	0,00	0,00	798,68
		1234,21	1193,93	40,27	3,26%	0,00	0,00	0,00	1193,93
Stald 4	SvSI03	1001,47	640,92	360,55	36,00%	0,00	0,00	0,00	640,92
		1509,01	964,17	544,84	36,11%	0,00	0,00	0,00	964,17
Sum	Nudrift	3289,96	2612,33	677,67		0,00	0,00	0,00	2612,33
		Ansøgt	4779,98	3788,85	991,12		0,00	0,00	0,00

Tabel 7. Beregninger i ansøgningsystemet husdyrgodkendelse.dk

2.14 Ammoniakpåvirkning af naturområder

Der er ingen kategori 1 natur i nærheden af anlægget. Nærmeste kategori 1 naturområde ligger mere end 7 km fra husdyrbruget (Figur 3).

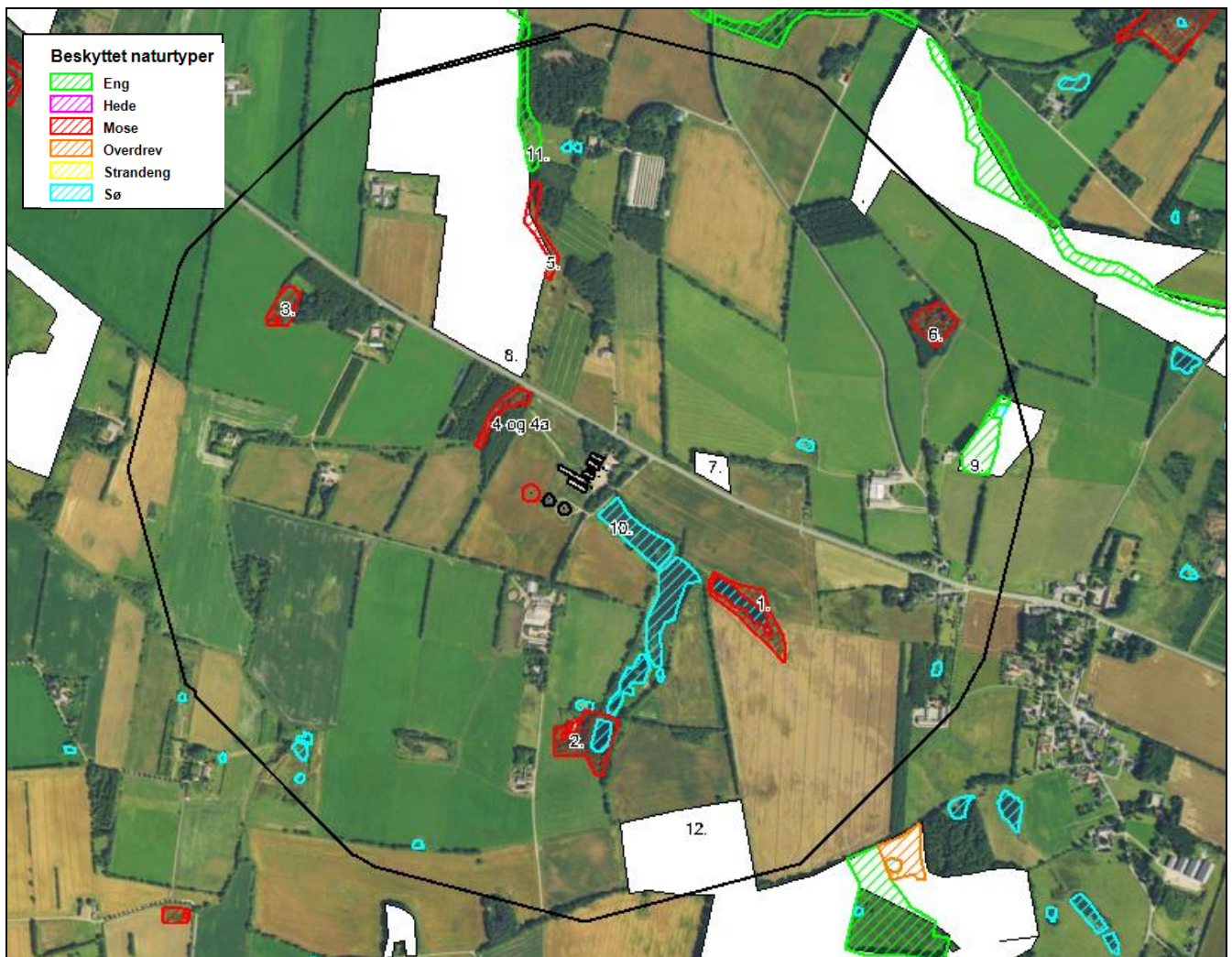
Der er ingen kategori 2 natur i nærheden af anlægget. Nærmeste kategori 2 naturområde ligger mere end 2,2 km fra husdyrbruget (Figur 3).

Figur 3. Nærmeste kategori 1 og kategori 2 natur.

Merdepositionen til kategori 3 indenfor 1.000 m fra anlægget er beregnet (Figur 4). Der er beregnet til de angivne områder angivet på figur 4. Der er også foretaget beregninger til Præsteengsøerne, der ikke skal indgå i naturberegningerne. Naturområde 7 (potentielt ammoniakfølsom skov) er i dag ikke længere registreret som skov, efter Vejle Kommune har foretaget besigtigelse af området. Dette betyder at der ikke er §3 naturområder, hvor der er en merdeposition af ammoniak på mere end 1 kg.

På baggrund af følgende beregninger, vurderes det, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil påvirke § 3-områderne væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder.

Figur 4. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget .

Navn	Kategori ▲	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
Habitat natur	1	Ansøger	En ejendom	Mk	+0,0	0,0
Hede/overdrev	2	Ansøger	En ejendom	Mk	+0,0	0,0
1. Mose	3	Ansøger	En ejendom	Mk	+0,3	0,9
2. Mose	3	Ansøger	En ejendom	S	+0,1	0,3
3. Mose	3	Ansøger	En ejendom	S	+0,1	0,4
4. Mose	3	Ansøger	En ejendom	Mk	+1,0	3,0
5. Mose	3	Ansøger	En ejendom	S	+0,3	1,1
6. Mose	3	Ansøger	En ejendom	S	+0,1	0,5
7. Potentiel ammoniakfølsom skov	3	Ansøger	En ejendom	Mk	+1,1	3,5
8. Potentiel ammoniakfølsom skov	3	Ansøger	En ejendom	Mk	+0,6	1,8
9. Eng	3	Ansøger	En ejendom	Mk	+0,1	0,3
10. Sø	3	Ansøger	En ejendom	S	+3,4	12,0
4a. Mose	3	Ansøger	En ejendom	Mk	+0,9	2,8
11. Eng	3	Ansøger	En ejendom	Bn	+0,1	0,3
12. Potentiel ammoniakfølsom skov	3	Ansøger	En ejendom	S	+0,0	0,1
13. Potentiel ammoniakfølsom skov	3	Ansøger	En ejendom	S	+0,1	0,4

Tabel 4. Ammoniakdeposition til kategori 3 natur.

3 Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et høj beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument). Vurderingerne for anvendelse af BAT, er sket i forhold til følgende aspekter:

1. Emissionsgrænseværdi for ammoniak
2. Emissionsgrænseværdi for fosfor
3. Management/Godt landmandsskab
4. Fodringsstrategier
5. Forbrug af vand og energi
6. Opbevaring af husdyrgødning

3.1 Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ejendommens BAT-niveau er beregnet i husdyrgodkendelse.dk og fremgår af tabel 8. Det fremgår at BAT-kravet er overholdt med 191,24 kg

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	3788,88 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	3980,12 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	-191,24 kgN/år

Tabel 8. Beregning af projektets BAT-emissionsniveau

De virkemidler der er anvendt for Præsteengvej 2 fremgår af følgende redegørelse vedrørende staldindretning, fodringstiltag og opbevaring af husdyrgødning.

Staldsystem/-teknologi:

- Alle smågrisestalde er etableret med delvis spaltegulv
- Slagtesvinestald 1 og 2 er etableret delvis spaltegulv og 25-49% fast gulv
- Slagtesvinestald 4 er etableret med delvis spaltegulv og 50-75% fast gulv
- Slagtesvinestald 5 er etableret med drænet gulv og spalter

3.2 Emissionsgrænseværdi for fosfor

I henhold til Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsværdier opnåelige ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT)" fra maj 2011, må et husdyrbrug med konventionelt produktion af smågrise maksimalt udlede 29,2 kg P/DE ab lager og ved produktion af slagtesvin må der maksimalt blive udledt 22,3 kg P/DE ab lager.

Beregning af BAT-niveau for Præsteengvej 2, 7323 Give:

Smågrise: 46,34 DE x 29,2 kg P/DE = 1.353,13 kg P
 Slagtesvin: 256,75 DE x 22,3 kg P/DE = 5.725,53 kg P

BAT-niveau for ejendommen: 7.078,66 kg P
 BAT-niveauet for ejendommen er overholdt med 6,29 kg P

Den elektroniske ansøgning viser, at husdyrgødningen fra Præsteengvej 2, 7323 Give i ansøgt drift indeholder 7.072,37 kg P. Dette er 6,29 kg P mindre end det beregnede BAT-niveau for husdyrbruget. Fosforniveauet er overholdt ved at der er reduceret i tildelingen af fosfor. Der er reduceret 0,12 g fosfor i forhold til normen, hvilket betyder at fosfor er reduceret til 4,68 g fosfor pr. FE.

3.3 Management/Godt landmandsskab

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nød fremgangsmåde ved uheld.

Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.

- Bedriften er leverandør til Danish Crown og efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandarden. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarerikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transport m.m.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpepestoffer som gødning, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.
- Naboer tilbydes information om, hvornår der kan forekomme gener fra udbringning af husdyrgødning via SMS eller via bedriftens hjemmeside/Facebook.

3.4 Fodringsstrategier

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov.

Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyrgruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Der er i forbindelse med fodring anvendt 4,68 g fosfor pr. FE i foderet til slagtesvin, hvorved miljøbelastningen af fosfor i husdyrgødningen reduceres.
- Smågrise og slagtesvin fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger, afhængig af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskellige, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

3.5 Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering og reparation af lækager. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Vandforbruget registreres årligt i regnskabet.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Med henblik på at kontrollere og optimere vandforbruget er der monteret vandmåler på vandforsyningen til alle stalde
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblodsættes staldene, for at reducere forbrug af vaskevand.
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at installere energibesparende belysning. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes og dette i øvrigt er nødvendigt af

- produktionsmæssige årsager.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsessensor, hvorved unødvendigt energi forbrug undgås.

Varme:

- Der anvendes to- klimastalde, hvorved grisenes egenproduktion af varme anvendes til at hæve temperaturen under overdækningen. Herved spares energi på opvarmning af det faste gulv.

Ventilation:

- En af staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til ventilation i denne stald.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.
- Ventilationsanlægget til ses dagligt for driftsforstyrrelser.
- I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet, hvorved unødigt energiforbrug til ventilation undgås.

Øvrige:

- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringsanlægget er udstyret med føler, der sikrer at fodringanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.

3.6 Opbevaring af husdyrgødning

For så vidt angår BAT ved opbevaring af gylle omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag. Husdyrbruget angiver at bruge BAT som følger:

Gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

4 Egenkontrol

Med henblik på at husdyrbruget selv varetager den del af kontrollen med den daglige drift, skal ansøgningen indeholde forslag til vilkår om kontrol af husdyrbrugets drift, herunder vedrørende risikoforholdene.

- På bedriften udarbejdes der gødningsregnskab
- Bedriften er UK-producent og er underlagt retningslinjerne for denne produktionsform
- Foretager kontrol af ventilation

- Udarbejder E-kontrol på ejendommen
- Registrerer forbruget af el og vand

5 Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ved ophør af produktionen vil produktionsanlæg, husdyrgødning- og foderopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, vil blive gjort uanvendelige til opbevaring af gylle m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøfarligt affald vil blive bortskaffet for egen regning, med de stillede vilkår og forudsætninger, gennemføres.

6 Alternative muligheder

Kobberbølgaard I/S ønsker at udvide dyreholdet i eksisterende stalde, og dermed fremtidssikre bedriften, således at bedriften i fremtiden kan bestå som en primær ejendom. Hvis den ønskede udvidelse ikke kan gennemføres, vurderes det, at ejendommen på længere sigt vanskeligt kan drives som et moderne produktionslandbrug.

Hvis Vejle Kommune ikke kan godkende udvidelsen af svinebruget, vil produktionen fremover blive nedtrappet, eller anden anvendelse af bygningerne fundet. Dette vil i sig selv ikke medføre, at der fremover ikke vil blive afsat husdyrgødning til andre arealer. Idet udvidelsen ikke medfører en væsentlig forøgelse i ammoniakdepositionen i forhold til nudrift, anses 0-alternativet ikke for at have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis udvidelsen, med de stillede vilkår og forudsætninger, gennemføres.

7 Bilag

7.1 Vandforbrug

Vandforbrug, nudrift

Ansøgt drift	Antal	Drikkevand m ³ /år	Drikkevandsspild m ³ /år	Rengøring	I alt
Års køer, løsdrift		0	0	0	0
Opdræt		0	0	0	0
Kalve		0	0	0	0
Tyre små		0	0	0	0
Tyre st.		0	0	0	0
Års søer		0	0	0	0
Smågrise (7-30 kg)	10000	1300	150	150	1600
Slagtesvin (30-102 kg)	7500	4275	563	188	5025
Mink *		0	0	0	0
Æglæggende høner		0	0	0	0
Slagteskyllinger		0	0	0	0
Samlet forbrug		5575	713	338	6625

Vandforbrug, ansøgt drift

Ansøgt drift	Antal	Drikkevand m ³ /år	Drikkevandsspild m ³ /år	Rengøring	I alt
Års køer, løsdrift		0	0	0	0
Opdræt		0	0	0	0
Kalve		0	0	0	0
Tyre små		0	0	0	0
Tyre st.		0	0	0	0
Års søer		0	0	0	0
Smågrise (7-30 kg)	10000	1300	150	150	1600
Slagtesvin (30-102 kg)	9010	5136	676	225	6037
Mink *		0	0	0	0
Æglæggende høner		0	0	0	0
Slagteskyllinger		0	0	0	0
Samlet forbrug		6436	826	375	7637

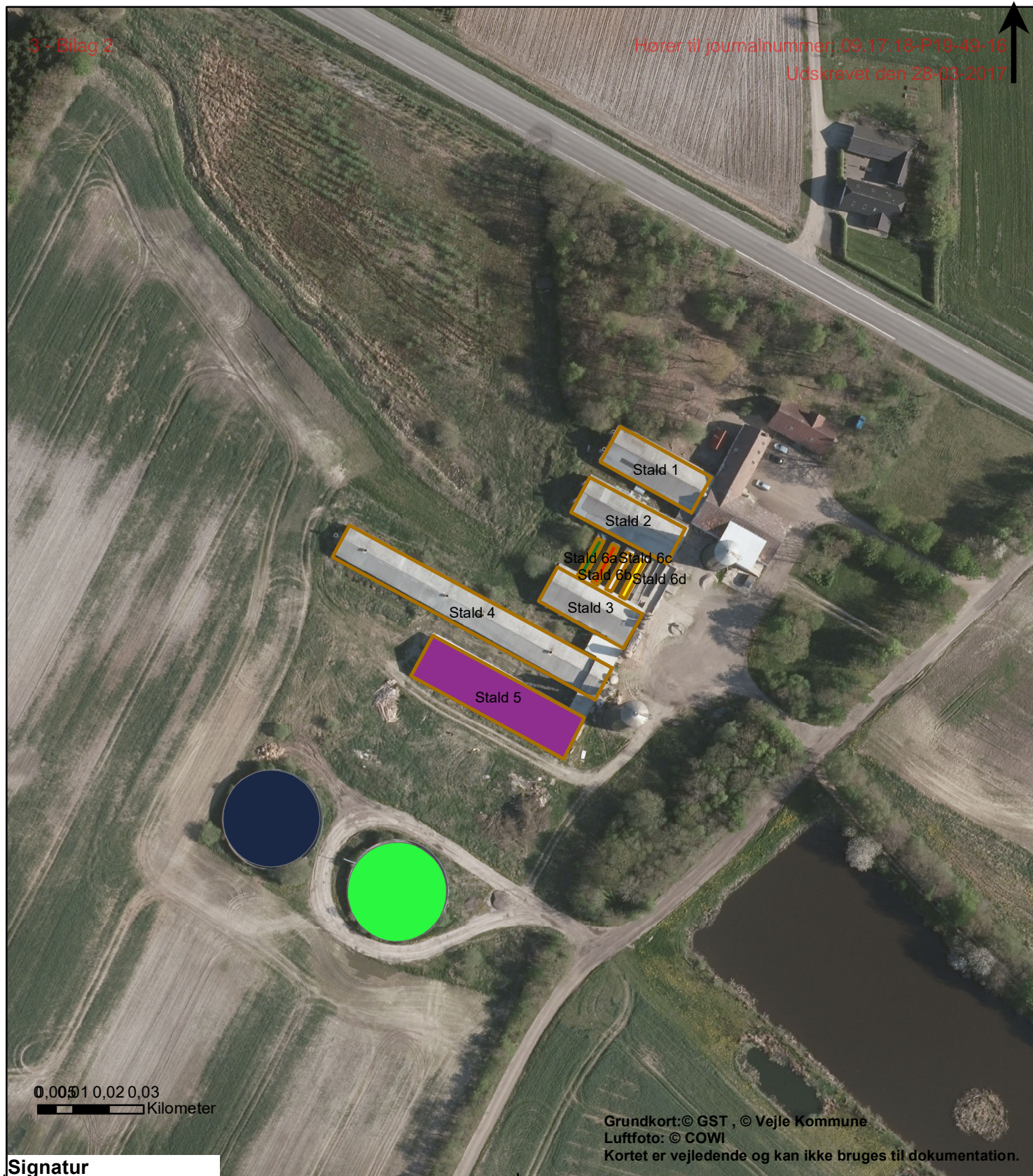
7.2 Udregninger til gødningsproduktion

Gødningsproduktion, nuddrift

<i>Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion</i>							
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N	Kg P	Kg K
<i>CHR-nr./Besæt.nr: /</i>							
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	2.140,0 Stk		49,1	1.007	4.486	1.183	2.581
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast	2.760,0 Stk		63,3	1.275	5.972	1.531	3.423
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast	2.600,0 Stk		59,6	1.201	5.801	1.442	3.224
Smågrise, Toklimast., delvis spaltegulv	10.000,0 Stk		42,7	1.215	4.074	1.131	2.604
			214,6	4.697	20.334	5.287	11.832
I alt			214,6	4.697	20.334	5.287	11.832

Gødningsproduktion, ansøgt drift

<i>Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion</i>							
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N	Kg P	Kg K
<i>CHR-nr./Besæt.nr: /</i>							
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	2.560,0 Stk		73,0	1.475	6.707	1.747	3.782
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast	3.320,0 Stk		94,6	1.879	8.977	2.272	5.044
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast	3.130,0 Stk		89,2	1.771	8.727	2.142	4.756
Smågrise, Toklimast., delvis spaltegulv	10.000,0 Stk		46,3	1.320	4.430	1.230	2.830
			303,1	6.445	28.841	7.391	16.412
I alt			303,1	6.445	28.841	7.391	16.412

Signatur

- Stald 1
- Stald 2
- Stald 3
- Stald 4
- Stald 5
- Stald 6a
- Stald 6b
- Stald 6c
- Stald 6d
- 0Gyllebeholder 1
- 0Gyllebeholder 2

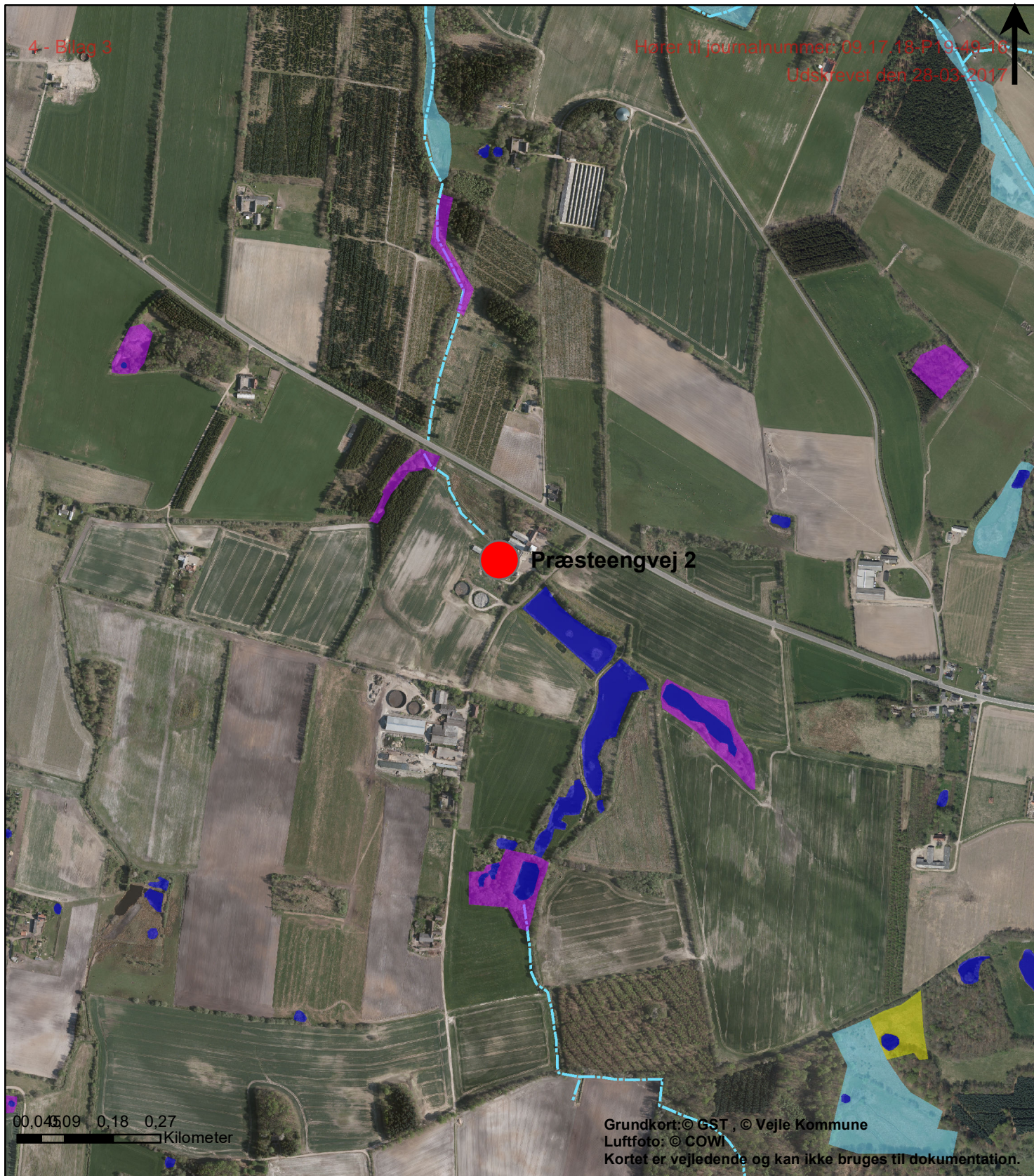
Bilag 2

Situationsplan

Præsteengvej 2, 7323 Give

J.nr. 09.17.18-P19-49-16

Målforshold 1:1.500

Signatur

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Sø
- Beskyttede vandløb

Bilag 3

Beskyttet natur

Præsteengvej 2, 7323 Give

J.nr. 09.17.18-P19-49-16

Målforhold 1:10.000

Signatur

 EF habitat områder

Bilag 4

Natura 2000-områder - EF habitatområder

Præsteengvej 2, 7323 Give

J.nr. 09.17.18-P19-49-16

Signatur

- Beskyttede vandløb
- Grøft
- Hoveddræn
- Dræn
- Lavbundsareal
- Lavbundsareal der kan genoprettes

Bilag 5

Overfladevand

Præsteengvej 2, 7323 Give

J.nr. 09.17.18-P19-49-16

